V. évfolyam. 239. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	24 kor.	(12 frt)
Félévre	12 „	(6 „)
Negyedévre	6 „	(3 „)
Egy hóra	2 „	(1 „)
Egyes szám	8 fillér	(4 kr.)
Vidékre	10 „	(5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel. Unnep és vasárnap után is,

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1903. Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF. Vasárnap, Augusztus 30.

A tarack-ütegek.

Az „Ujság" részére irta: **dr. Vertán Endre,** orsz. képviselő.

Kolozsvár, aug. 30.

Tetemre hivom Széll Kálmán, boldogult miniszterelnök ur miniszterelnöki szellemét.

Tegyen nekem bizonyságot arról, hogy igaz, amit mondandó vagyok.

Mert igaz, hogy a 67-iki kiegyezésben a magyar nemzetnek hadseregére vonatkozó jogai nem lettek kellően megvédve s még igazabb, hogy idők folyamán azon jogai is elkallódtak, melyeket a kiegyezési törvény legalább elvileg épségben tartott.

A 67-es alap védői büszkén hivatkoznak az 1867-évi XII. t.-c. 12. §-ára. Sajnos csak akkor, midőn a kiegyezést kell dicsőiteni s midőn azt kell bebizonyitani, amihez a nemzetnek joga nincs. De üres betühalmazzá válik kezükben e törvényszakasz, mihelyest a nemzeti jogokat kell vele az osztrák tulkapások ellen megvédeniök.

Az ujonc megajánlásra mutatok reá, melynek jogát az ország magának tartotta fenn.

Minő acélcsapása e fentartott jognak ama rövidke hir, hogy az ujonnan felállitandó tarack ütegek részére az ágyuk elkészültek.

Ki hatalmazta fel a hadvezetőséget, hogy az ágyukat megrendelje és elkészittesse?

Mert az ágyuhoz legénység is kell, e legénység pedig csak ujonczás által állitható elő. Az ujoncmegajánlás jogát azonban az ország magának tartotta fenn.

Mindaddig tehát, mig a magyar országgyülés ujoncot erre a célra meg nem szavaz, uj tarack-ütegek sem állithatók fel s ezek részére ágyuk sem szerezhetők be, mert az ujoncot szokták felfegyverezni s nem a fegyvert felujonczozni.

Ujoncot azonban a magyar országgyülés nem ajánlott s az ágyuk ennek dacára elkészültek.

Elkészültek pedig azért, mert a delegáció — hatáskörét tullépve — ezek költségeit megszavazta.

Ha a törvény nem tiltaná, ugy is abszurdum lenne, hogy a nem létező ujoncok számára állapitson meg a delegáció költségeket és szerezzen be fegyvereket.

De hát a törvény is határozottan intézkedik a tekintetben, hogy a delegáció csakis a fennálló hadsereg költségeit állapithatja meg.

E rendelkezés alkotmányjogi garanciát képez az irányban, hogy a delegáció az országgyülésnek fentartott ujonc-megajánlási hatáskörbe bele ne avatkozhassék s ne teremthessen kényszerhelyzetet az irányban, hogy az országgyülés kötelezve legyen a már beszerzett fegyverek számára ujoncot megajánlani.

Az alkotmányjogi garanciát játszotta ki a delegáció, midőn az uj ágyuk költségét megszavazta s ezáltal arra kényszeritette az intéző köröket, hogy e cimen az ujonclétszám felemelését követeljék s e követelésükhöz az országgyülés ellenzése dacára is görcsösen ragaszkodnak.

Ezért nem volt szabad Széll Kálmánnak az ujoncfelemelés iránti javaslatát visszavonni, bár előre látta, hogy ezáltal az országot alkotmányon kivüli állapotba fogja sodorni s ezért nem vonhatta vissza e javaslatokat gróf Khuen-Héderváry, ki e javaslatok tárgyalását csak felfüggesztette addig, mig az ágyuk elkészülnek.

Mi ez, ha nem egyéb, mint az országgyülésnek a delegáció által teremtett kényszerhelyzet elé való állitása s mi ez, ha nem egyéb, mint az országnak fenntartott ujoncmegajánlási jognak a delegációk hatáskörébe való átjátszása.

A delegáció tehát, mint központi parlament müködött, melynek felállitása ellen pedig oly vehemensen tiltakozott a nemzet, melynek felállitását a kiegyezési mü létrejöttének rombadőlte árán is megakarta akadályozni Deák és gróf Andrássy.

Igy tették illuzióriussá az ország ujoncmegajánlási jogát s ugy ruházták fel törvénykezdeményezési joggal a delegációt azon ügyekben is, melyekre a kiegyezési törvény szelleme és rendelkezése szerint beleszólási jog nem illeti.

És oknélkül igyekezett szépiteni s mentegetni e hatalmi tulkapást, Széll Kálmán volt miniszterelnök, midőn kijelentette, hogy a delegáció ide vonatkozó határozata csak az esetben érvényes és csak azon feltétel mellett hozatott meg, ha a magyar országgyülés a tarack-ütegekhez szükséges ujoncokat megszavazza, mert hogy azok, kiknek a hadsereg fejlesztése mellett a magyar alkotmány épségben tartása másodrendü kérdés, seha sem gondoltak e feltételre, azt eléggé bebizonyitották az ágyuk megrendelése és elkészittetése által.

Ismét kitörték tehát alkotmányunk egyik értékes darabját s e birodalmi eszme ismét diadalmasan nyomult elé önállóságunk rovására.

Ezeket elgondolva, önkéntelenül merül fel aggódó lelkemben a kérdés, van-e oly balga, ki még mindig azt vallja, hogy nem érkezett el a legmesszebb menő nemzeti ellentállásnak az ideje?

= Széljegyzet egy kitüntetéshez. »Ő felsége a király, Sorsich Bélának, a kassai 9-ik honvédgyalogezrednél létszám felett vezetett alezredesnek, a pécsi honvédhadapród iskola állományából a szabadkai 6-ik honvédgyalogezredhez való áthelyeztetését legkegyelmesebben elrendelni s ez alkalomból a honvédhadapródiskola parancsnoki minőségében szerzett érdemei elismeréseül neki a katonai érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.«

Igy közli ezt a Budapesti Közlöny, az ország hivatalos orgánuma. Igy adatik tudtul a legfelsőbb megelégedés és kitüntetés olyanoknak, a kik tizennyolc esztendős ifjakat kiebrudaltak a vezetésük alatt állott iskolából, elzárván előttük egész életükre a pályát, azért a hallatlan gazságért, hogy némán állottak, midőn a rájuk oktrojált Gotterhaltét kellett volna a többiekkel énekelniök. Őket ezért kidobták, szerencsétlenné tették, a zsarnoki hajlamokkal dicsekvő hiperloyális parancsnok pedig megyen előre, mert immáron kegyeibe fogadta az a fórum, a hol mindenki jó, nagy és nemes, ha ellenünk tartja fegyverét.

A politikai válság.

Budapesti munkatársunktól.

Gróf Khuen-Héderváry Bécsben.

A mostani válság megoldásánál igen sok a bába: szinte félhetünk a régi példaszó megvalósulásától, hogy sok bába között elvész a gyerek. Egyelőre Apponyi, Wekerle, Darányi és Khuen-Héderváry bábáskodnak és az utóbbi, dacára annak, hogy lemondott, viszi a főbába tisztét. Ebben a minőségben megy most föl Bécsbe és fog tanácskozni katonáékkal és az osztrák kormánynyal. Hiába mondjuk mi idehaza, hogy a nemzeti engedmények kérdése belügy és hogy ehhez Ausztriának semmi köze; legfelsőbb helyen mégis csak ugy intézkedtek, hogy az ügyet Bécsben a közös kormánynyal, a hadvezetőséggel és az osztrák kormánynyal meg kell beszélni és Khuen-Héderváry csak azért megy fel, hogy a dolognak ne legyen még az a szine is, mintha a magyar álláspont meghallgatása nélkül foglalnának állást a Lajthán tul. Bécsi levelezőnk értesitése szerint gróf Khuen illetőleg a király főleg Pietreich hadügyminiszterrel és Körber osztrák miniszterelnökkel esetleg Welsersheimb osztrák honvédelmi miniszterrel is fog tárgyalni; a tárgyalásokba másodsorban talán még Kolossváry Dezső magyar honvédelmi minisztert is belefogják vonni. Értesülésünk szerint Pietreich közös hadügyminiszterben megvan a hajlandóság a nemzeti engedményekre, de Körber kézzel-lábbal fog rugkapálni minden engedmény ellen és a korona hatalmi szavára lesz szükség. Pietreichra vonatkozólag is meg kell jegyezni, hogy ő is csak azokra az engedményekre hajlandó, melyek a nyelvkérdéssel nem függnek össze. Ha Khuen-Héderváry Bécsben komolyan akarja képviselni a magyar érdekeket és tényleg lehetővé akarja tenni utódjának a kibontakozást, nagyon nehéz dolga lesz. Azt mondják, hogy gróf Khuen szándékai őszinték és komolyak. Tegnap még igen behatóan tanácskozott gróf Apponyival és nagyban — ha nem is egészen — magáévá tette Apponyi felfogását.

A miniszterelnök.

Apponyi felfogása: Ebben van a bökkenő! Ez a felfogás a válság kezdete óta nem változott és a helyzet ma szakasztott olyan, mint gróf Khuen lemondása napján volt. Akkor is Apponyi, illetőleg az Apponyi-Wekerle kombináció állott előtérben, de még talán Wekerle közelebb áll most hozzá, mert ő a nemzeti kérdésben nem oly radikális, de ő viszont Apponyival szövetkezett és valószinüleg nélküle nem fog belemenni semmiféle kisértetbe. Igaz tehát, hogy Apponyi és Wekerle állanak az előtérben, de onnan, mire kenyértörésre kerül a dolog, alighanem ismét le fognak szorulni és a válság második felvonása csakugy fog kialakulni, mint az első: megint csak Darányira fognak visszatérni, a ki valami felemás, Bécsben főtt programmal neki talál menni egy ujabb eredménytelen kompánynak.

A szabadelvü párt értekezlete.

Nagyon, de nagyon komikus mederbe jutott a kormánypárt állást foglaló értekezletével. A végrehajtó-bizottság, amint azt megirtuk, Sándor Pál inditványa felett egyáltalában nem határozott, vagyis azt határozta, hogy nem illetékes és hogy maga értekezlet plenuma határozzon afelett, hogy akar-e értekezni az állásfoglalás tárgyában. Ez a határozat azért nevetséges, mert nincsen értelme. — Ha az értekezlet egyszer összeül, minden képviselő beszélhet amit akar és kényszeritheti az összeséget, hogy állást foglaljon. — Értekezlet arról, hogy legyen-e az értekezlet egyszerüen fából vaskarika. A tegnapi határozat tehát azt jelenti, hogy egyáltalában nem akarnak értekezletet tartani és nem is fognak tartani, mig uj kormány nem lesz. Csakugy marad minden, mint volt: A kormánypárt azt fogja akarni, amit az uj miniszterelnök fog akarni és utólag nagy garral azzal az programjának fogja deklarálni, amit rádiktálnak Debrecennek, Szegednek, Ujvidéknek, de még a legkisebb falunak is megvan a maga véleménye, de a legnagyobb országos pártnak nincsen véleménye, vagy ha van, nem szabad ezt nyilvánitania. Ma már szégyen, hogy valaki ilyen pártnak tagja, mert be kell vallania, hogy csak butordarab, melyet a változó gazdák kény és kedv szerint dobálgathatnak ide-oda.

Az Eke brassói közgyülése.

— Kiküldött tudósitónktól. —

Az „Erdélyi Kárpát Egyesület" közgyülésére Brassóba érkező vendégek körében — mint alábbi tudósitásunkból kitünik — nagy feltünést keltett Feilitzsch Arthur bárónak egy politikai tendenciáju beszéde, melylyel ismét egyikét követte el ama sulyos és meggondolatlan tapintatlanságoknak, melyek müködését jellegzetessé teszik. Jónak látta a Cenkre történt kirándulást egy az ellenzéket elitélő politikai nyilatkozattal füszerezni. Mivel pedig a jelenvolt közönség körében némi megbotránkozás volt észrevehető, ennélfogva hamarosan visszaszivó nyilatkozatot is tett. Mindezt pedig mind az Eke elnöke cselekedte meg. Magáról az Eke kirándulásáról kiküldött tudósitónk a következőket jelenti telefonon Brassóból:

Az Erdélyi Kárpát Egyesület brassói gyülésére érkező vendégek ma délután fél 3 órakor érkeztek Brassóba, báró Feilitzsch A. elnök és Radnóti Dezső főtitkár vezetése alatt. A vendégek sorában Karcag város hat-tagu küldöttsége, a földmivelésügyi minisztérium kép-

TÁRCA.

A kövér Liza.

Irta: **Fodor Erzsike.**

A rózsával befutott nyaraló felé ráfeküdt az este. Halvány fény huzódott meg a falombokon és a nyitott ablak csendes sötétjében ábrándozott egy leány.

Az ő költőjéről, arról az őzszemü, szép arcu fiuról, akinek a versei betöltik lelkét, elboritják reszkető álmokkal a szivét. A szerelmes leányok melanchóliája vett erőt rajta és lehajtotta fejét az ablakpárkány deszkájára.

Kint zörgött, néha pattogott a kavics. Járkáltak a nyaralók. A forró nap megpihenését, a langyas éjszakai levegőt élvezték és halk hangok zsongtak fel az utról a leány füléig.

Egy hangra felneszelt....

Suttogva szólt valaki:

— Hiszen a vak is látja, hogy szeret!....

— És aztán?

— Aztán? Hát te?....

— Én? Nevetséges.... Hiszen nem mondom: okos leány, meg kedves is....

— Még nem is csunya....

— Nem hát! Csak ne volna olyan kövér! Még ha asszony volna....

Összenevettek és tovább haladtak. A leány szivdobogva nézett utánnok. Jól sejtett. Ő volt az egyik....

És kiről beszéltek?

Róla.... Bizonyára róla....

Sóhajtott egyet és betette az ablakot. Leeresztette a függönyt és gyertyát gyujtott.

A tükör elé világitott és belenézett.

A kövér Liza mosolygott ott reá azzal az örök vig, rózsás arcával és amint szakértelemmel vizsgálta alakját, szomoruan észlelte, hogy testén a gömbölyüség tulságosan kacérkodik a kerekség fogalmával.

Behunyta szemét.

Csinos arcához elképzelt egy karcsu alakot, egyenletes, szabályos testet és ez álomkép hatása alatt pillanatnyi boldogság töltötte el.

De a tükör beszélt tovább.

Gyülölködve nézett kerek karjaira, melyeken megfeszült az átlátszó nyári kelme és arcának bazsarózsaként viruló virágaira....

— Oh, bár beteg lennék! — sóhajtotta keservesen.

— Talán lefogynék egy kicsit....

Az ágyára dőlt.

Elővette a költője verseit. Lapozgatta, olvasgatta.

Hányszor volt benne ismételve ez a megszólitás:

— *Én halvány angyalom!....*

Sápadt, fehér arcu leányokról szólott, cédruskarcsu termetekről. Ha virágról szólott, marcéhal-niel volt a virágja, meg a hószinü liliom.

És napfény sem ho.olt a runén, csak holdsugár, homály, rejtőző csillagok, sötétség.... sejtelem....

A könyvre hajtotta fejét.

— Istenem — sóhajtott. — Én bolond.... Hogy gondolhattam arra.... Hogy álmodozhattam viszontszerelemről? Én, a a kövér Liza.... Hát van-e a verseiben egy is, melynek alakjaiban magamra ismerek?

Szól-e csak egyszer is kövér leányról....? Istenem, Istenem! és feltört máskor mosolygó lelkéből a panasz.

Egy csillogó könycsepp is végig barázdált a kerek arcán és a kezefején állott meg.

Elnézte sóváran, gondolkozón.

— Azt mondják.... hogyha sokat sir, bánkódik az ember, meghalványul az arca .... a bánattól elsorvad a teste.... Hát sirok, hiszen busulok is, lássam! Oh bár ne lennék ilyen egészséges piros, csak egy kicsit hasonlitanék a marechalniel rózsához :....oh ugy szeretne, érzem, hogy szeretne....

A kézi tükör rászólott:

— De a cédru-hoz is hasonlits ám Liza!....

Félredobta a tükröt. Felkelt. Letörölte a könnyek helyét és ismét kinézett.

Már elhalt a járkálók nesze és az éjszakában csak virágillat csókolódzott a szellővel.

Liza kihajolt az ablakon. Gondolatai összekuszálva zavarogtak a félhomályban és lelkében megalkotta az önarcképét szépnek, ideálisnak festette magát....

Ismét léptek hallatszottak. Közvetlen az ablak alatt szólalt meg egy kedves, szeliden csengő hang:

— Jó estét Liza!

Végigreszketett az egész teste.

A költő volt. Most ment hazafelé.

— Jó estét....

— Élvezi a homályt, a bujkáló holdat Liza?

— Igen....

A férfi félhangosan nevetett:

— Még ha költő volna! Akkor ilyenformán szivattyuzná a természet forrásából az ihletet.

Homályos éjszakán százszámra kergetik agyamban egymást a feltolakodott versek és most is, hogy hazaérek álom helyett a muzsám fog meglátogatni, érezem is habár az előbbit szivesebben is látnám vendégemül, a másik se visszautasitható......

Es a két tündérem sehogy sem fér meg együtt kopott legényszállásomon......

Véletlenül az ablakpárkányához támasztotta a feját és megérintette a leány karját.

Az ijedten huzódott beljebb az ablaktól és halkan kérdezte meg:

— És miről fog irni? Kiről.... mondja!....

— Hogy kiről? Annak a valakinek nincs neve. Ő él talán valahol, de még csak keresem.... Hivom a dalommal, vágyom feltalálni és meglehet, hogy megsem ösmerem soha. Nem is bánom talán.... A lelkemben él, ott látom, csodálom é-szeretem....

— És mindig egyformának látja?

— Természetesen! Ugy él ő olyan tisztán a lelkemben, mintha az volna a tündérkirályné tündérpalotája.... Ha magam vagyok vele, meg is csókolom a lelkemmel és érzem, hogy visszacsókol...... Látom, simogatom fényes, világos gesztenyes szinü haját és érzem az arcának hamvas puhaságát....

— Ő a maga „sápadt angyala?"

— Ő....

A férfi behunyta szemeit.

A leány szorongva kérdezett tovább:

— És sáppadt az arca?

— Az. Atlátszó a bőre, vértelen az ajaka, jól esik látnom, mikor forró csókom után halvány rózsa nyilik rajta....

Liza elfojtott egy sóhajt.

— Beszéljen még róla! Érdekel......

— Maga jó leány Liza! Nem nevet ki .... költői lélek, érzem. Mert csak az érti meg a költőt....

— Tudja, ha látom, mindig valami titokzatos lilafényü homály burkolja, mint egy szent fátyol, csak a mögül tünik elő ködbevesző hajlékony alakja és minden olyan halvány, áttetsző lehelletszerü rajta, hogy néha a gondolatom is alig meri érinteni....

Első sorban a légiességét imádom. — Hogy nem látszik rajta kivülről az a csókra csábitó, egészséggel hivalkodó élet...... Olyan, mint a Datura virág, csak sejtjük és várjuk halvány bimbója után lassu, illatos nyilását....

A sötétség eltakarta előle a leány kerek alakját és a lobogó poezis elfelejtette vele, hogy a hallgatójának esetleg gyilkos fulánk minden szava.

— És keresem az eredetijét.... Ha megtalálom valahol, ugy fogom imádni, ahogy még nem szerettek nőt! Elébe rakom azt a sok ismeretlenül, látatlanban róla szóló verset és elmondom neki, ha valamely rimre felgyul az arca:

— Lásd, hogy te vagy a lelkem eszménye.... te voltál a vágya, álomképe, mindene....egyetlenem....!"

Elhallgatott.

A szivarja pirosan égő tüzénél megnézte az óráját.

— Késő van Liza! Késő éjszaka! Aludjon.... És „Őt" ismeri már. Jó éjszakát!

83—100 2448

Krajcsovich Gábor varrgép- és kerékpár raktár Kolozsvárt, Jókai-utcza 11. szám.

Varrógépeket családok és iparosok részére, valamint kerékpárokat csak nálam vásárolhatni a legjobb minőségben, a legolcsóbb árak mellett, a legkisebb részletfizetésre is.

Legjobb varrógéptük, Acetelin kerékpár-lámpák és elsőrendü Calcium carbid.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoala – BCU Cluj-Napoca

viseletében Sándor János főispán, továbbá a kultuszminiszterium képviselője, valamint Papp Géza orsz. képviselő is jelen volt. Apáca község határán 30 tagu küldöttség élén a község jegyzője üdvözölte a vendégeket. Az üdvözlésre Feilitzsch báró felelt. Brassó város pályaudvarán nagy közönség várta az érkezőket, kikhez — a városi zenekar Rákóczi indulója után — gróf Lázár István intézett üdvözlő beszédet a vármegye nevében, dr. Zakariás ügyvéd pedig a fiókvál. nevében üdvözölte a vendégeket. Mindkét beszédre ujra Feilitzsch báró felelt s erre megindult a 60. kocsiból álló menet a városba s itt kezdetét vette az elszállásolás. Délután fél 3 órakor a kaszinóból a Cenkre rándult föl a társaság mintegy háromszáz főnyi tagja s s megkoszorukták az Árpád emlékét.

A magyar dalárda Hymnusza után itt báró **Feilitzsch Arthur jónak látta erős politikai tartalmu beszéd kapcsán támadni az obstrukciót az Eke nevében.** Beszéde után, mely érthetően kinos töltünést keltett, dr. Fried Vilmos a budapesti Lipót-városi kaszinó koszoruját tette le rövid hazafias beszéd kiséretében, mire a Szózat elhangzása után az ünnepély véget ért. Jó hatást tett, hogy itt gróf Lázár főispán, dr. Jekel Frigyes alispán, Farkas Mihály főkapitány szintén megjelentek.

Este nyolc órakor hangverseny volt a Redoutban, fényes és előkelő közönség jelenlétében. Dömjén Zoltánné pompás szavalatát, Malche Rezső preciz müvészi hegedüjátékát, Jánó Vilma gyönyörü énekszámát megismételtette a közönség, melyet Tutsekné Bexheft Lili ismert irónőnek, a »Verseny után« cimü sikerült rajza valósággal magával ragadott. A közreműködő hölgyeket csokorral lepte meg a rendezőség.

Holnap, vasárnap délelőtt 9 órakor veszi kezdetét a Redoutban az Eke közgyülése, mire nagy számban jelentették be részvételüket.

Délután kirándulás lesz a csángókhoz.

A párisi áruház égése.

— Express tudósitás. —

Nagy lopás a tüz szinhelyén.

Csak most jöttek rá, hogy a Párisi Nagy Áruház égése alkalmából nagy lopás történt.

Az áruházzal szemben néhány évvel ezelőtt parkot létesitett a főváros, meglehetős költséggel. Ez angol parkba 6 kisebb háromnegyed méter magas és egy nagyobb 3 méter magas vázát helyezett el. E vázákban drága kaktuszokat neveltek, a melyeknek egy darabja is 100 koronát reprezentált.

A vázák közül kettőt a főváros Párisból ajándékba kapott és ezek igy emléket képeztek.

A nagy zürzavarban ezeknek a vázáknak ott nemléte fel sem tünt, de most, hogy a hatóság embereinek munkája a katasztrófa szinhelyén egyre kevesebb lesz, most észrevették, hogy a vázák hiányoznak. Még az este történt ez. Egy buzgó, fiatal fővárosi mérnöknek tűnt fel ez.

— Hová lettek a park vázái? — kérdé, a parkon végig jártatva szemeit.

— Nini, igaz, hová lettek?

Ezzel megindult a vizsgálat. Először is meg kellett állapitani, hogy nem távolitottók-e el, valakinek a parancsából. Telefon kérdezősködés és gyors küldöttség jelentése után aztán kideritették, **hogy bizony a vázákat ellopták.**

De hogyan történt a lopás?

A vizsgálat erre is világosságot vetett már.

Amikor hétfőn este háromnegyed hét óra tájban a tüz kitört, akkor tudvalevőleg óriási volt a rémület az egész környéken. Azt is tudjuk, hogy a nagy rémületben a legelőször jött lovas és gyalogos rendőrök inkább arra szoritkoztak, hogy az emberek életét mentsék meg. A nagy zürzavarban történhetett meg az is, hogy — amint annak idején mi is megirtuk — a tömegben settenkedő tolvajok még a tüzben álló Párisi áruház kirakatait is kifosztották.

Igy eshetett meg tehát, hogy egy a tüz szinhelyén összekerült tolvajbanda még mielőtt a rendőrség és tüzőrség kordont vont volna, **szépen elemelte az értékes vázákat.**

A ma reggel megejtett nyomozások a következőket állapitották meg:

A tüz kiütése után többen látták, hogy három ember egyenként felemeli a vázákat és elviszi a Flóra-utca felé.

Meg is kérdezték tőlük, hogy miért viszik el, mire egyikük igy szólt:

— Senkinek semmi köze hozzá!

A mérnök ezt mondta:

— Muszáj elvinni, mert ha bedől a ház, akkor tönkre mennek.

Az összkár, ami a fővárost a lopás következtében érte 3—4000 korona.

A rendőrség szigoru intézkedéseket tett, hogy a tolvajokat kézrekeritse, akik csak a 3 méter magas vázát hagyták ottan, mert az 20—22 métermázsa és azt 15 ember sem tudta volna elvinni. A vakmerő tolvajok megkisérlették előbb, hogy lehetséges elmozditani. Próbálkozásuk nyomát meg is találták a vázán, amely egy helyütt megrongálódott.

A közlekedés.

Ma reggel hat órakor a városi mérnökök engedélye folytán szabaddá tették a leégett palotával szembe levő járdát.

A rendőri kordon a gyalogjáróról az utszélére, a közuti villamos vasut jobb oldali sinei mellé állott, ugy hogy most a gyalogjáró és a sin szabad. Ma reggel ezen a sinpáron korlátolt mértékben a villamos vasuti forgalom meg is indult és a gyalogjárók is szabadon közlekedtek.

A romoknak még most is sok bámulója van. Az emberek a kordonon kivül állanak és egyre praktálják az ujabb és ujabb részleteket, amikben ez a szörnyü katasztrófa ugylátszik kifogyhatatlan.

Az állványozás, amely szörnyü lassusággal indult meg, még mindig nincsen készen. Márkus József főpolgármester határozott panasza dacára sem készültek el vele tegnap estére, ugy, hogy a vizsgálóbiró a bizottsággal kénytelen volt tegnap este elmenni.

Márkus József főpolgármester azonban tegnap kiadta a parancsot, hogy az állványokat ma délután 4 órára okvetlenül állitsák fel annyira, hogy a vizsgálatot meg lehessan tartani. A vizsgálóbiró is zugolódott, hogy nem tarthatja meg a helyszini szemlét, a törvény értelmében pedig az első huszonnégy órában kellett volna a katasztrófa után megtartani.

Hubert épitész is sürgeti a munkát, hogy mihamarabb tisztában legyen azzal, mi lesz az épülettel.

A leégett palota sorsa.

Ma délelőtt a fővárosi mérnökök már határozott véleményt rendeltek a palota további sorsáról:

A palotát, amelyet mint már jeleztük, most még főként azért állványoznak kivül, hogy a helyszini szemlét meg lehessen tartani, miáltal **nem kell lebontani,** mert a pillérek közül csak kettőn, a Klauzál-utcai oldalon mutatkoznak deformációi. Ezt a deformációt valami módon helyrehozzák, vagy vasgerendákkal, vagy téglafölépitéssel.

Ellenben a mérnökök meg fogják tiltani, hogy a leégett palotában az áruház nagyobb terén ujra felállittassék.

Az áruház tehát, ha netalán a háziur ujra felépittetné, sokkal, körülbelül egyharmadrészszel kisebb lesz, mint volt. Azonkivül elfogják rendelni, hogy az udvart is egészen átalakitsák, az üvegtetőt lebontsák és a lépcsőzetet ugy épitsék, hogy az tágasabb legyen és a tüzrendészet szabályainak teljesen megfeleljen.

Beszélgetés Goldbergerékkel.

Tudósitónk ma reggel beszélt a Goldberger-cég egyik tagjával, a kitől megkérdezte, hogy mit fog tenni. Fölépitik-e az áruházat, vagy sem. A következő választ kapta:

— Jelenleg még nagyobb zavarban vagyunk, mint az első napon a katasztrófa után. Nem tudjuk, hogy mi lesz az uj áruházzal. Nagyon sokat, ugyszólván mindent elveszitettünk; ha meg is térül a kár jó része, a mit remélünk, akkor is kérdés, vajjon a cég főnöke, a kit olyan sulyos csapás ért, gyásza után bele fog megint egy ilyen nagy vállalatba. Ezt azért is tartom kizártnak, mert sehol a leégett helyiséghez hasonló nagy helyiséget nem fog kapni.

A biztositó intézetek.

A Goldberger cég több bécsi biztositó intézetnél volt biztositva. Ezeknek kiküldöttei tegnap jártak itten, de mivel a hivatalos helyszini szemle nem volt megtartható, nem tudtak véleményt mondani. Goldbergerék 800.000 korona erejéig voltak biztositva.

A leégett palotával szomszédos 40. sz. ház is biztositva volt egy fővárosi biztositó intézetnél, melynek kiküldöttei azonban kijelentették, **hogy az intézet egy árva garast sem fog fizetni azért a kárért, amely a 40. számu házat érte,**

Ezt azzal okolják meg, hogy a **tüzfal áttörése nem lett tudomásukra hozva annak idején** és mivel az áttörést e tüzfal hiánya okozta, nem fizetnek.

Ebből tehát csinos kis per lesz.

Goldbergeréknek óriási káruk van, mert 800,000 koronán felül, a meg nem térithető kár másfél millió korona. Ez másfél millióra volt biztositva.

A tüzfal áttörését — mint tudósitónk illetékes helyről értesül — **a tanács engedte meg Az előljáróság nem tudott r la csak akkor, a mikor már az engedély meg volt a va.**

Elégett az alkalmazottak pénze.

Az áruház alkalmazottainak pénzét őrző vasszekrény felnyitásánál — a mely pénteken délután 3 órakor történt — nagy csalódás várt a bizottságra.

Az előhivott lakatos csak nagy fáradtsággal tudta felnyitni a szekrény vas-ajtaját. Mikor a felnyitás megtörént, a pénzt váró emberek megdöbbenve látták, hogy a kaszszában minden elhamvadt!.... A felső nyitott tresorban voltak elhelyezve a levelek, iratok és az elszámolások. Most mindennek csupán a hamuja maradt meg.

Ezután a pénztárban levő zárt kazettát emelte ki a lakatos. Ebben kellett lenni 8000 kor. értékü sorsjegynek és 3 a Pesti hazai takarékpénztárnál kiállitott betétkönyvek 100 korona betétel. Az értékpapirok egy nagy pénzes tárcában voltak s alattuk volt a három betétkönyv. Miután a kazetta belső részei beolvadtak, a lakatos vésővel nyitotta ki. A megdöbbenés és az elkeseredés tetőfokra hágott, mikor fölpattant a vasszekrény ajtaja. A sorsjegyek helyet a kaszszában fényes szénné vált papirlap csomó volt látható. Szintén ugy elhamvadtak a tekarékpénztári könyvek is s a szegény alkalmazottak gazdagabbak lettek egy csalódással és egy reménnyel szegényebbek. Dinger Ákos rendőrkapitány vigasztalta meg őket azzal, hogy a takarékpénztár rendelkezésükre bocsátja a betett összeget. A sorsjegyek értéke szintén nem veszett el, mert azok jegyzéke meg van a pénztárosnál s a tulajdonosoknak joguk van letiltani a sorsjegyeket. Egy év mulva vagy a pénzüket kapják meg vagy más sorsjegyeket.

Spira Adél.

Egy szegény, elhagyatott leány fekszik a Rókus-kórházban: Spira Adél. Anyját vesztette el és örökre bajt szerzett magának, mert bár állkapcsa a tudomány minden rendelkezésére álló eszközével van helyrehozva, mégis nem lesz olyan az, mint volt.

Még egy nagy baj fenyegeti, ha megtudja, akármilyen kiméletesen, hogy anyja meghalt. Az orvosok és környezete néhány hétig akarják abban a hitben tartani, hogy anyja él, de ez nem fog könnyen menni.

Ma reggel szivetrázó jelenetek játszódtak le abban a kórteremben, ahol fekszik. Mindenki, még az a beteg is, akinek halálos baja van, sirt és boldogabbnak tartotta magát, mint ez a szegény leány, — aki ugy csüng anyján, mintha az lelke lett volna.

— Anyámhoz vigyenek, kérem, látni akarom őt. Én tudom, hogy elérek hozzá. Vigyenek kocsin, vigyenek akárhogy, de látni akarom. Az éjjel rosszat álmodtam; azt láttam álmomban, hogy anyám hozzám jött fehér ruhában volt. Szépen beszélt velem és megsimogatta az államat.

— Látod — gyermekem — szólt hozzám — én boldog vagyok! Apáddal találkoztam! Aztán eltünt. Mikor távozott, láttam fehér ruháját fellebbenni. — Véres sebet láttam a mellén! Oh anyám, jőjj leányodhoz!

Az orvosok és apácák csak nagynehezen tudták lecsendesiteni.

Mann szabó és családja menekülése.

Ma reggel dr. Alkér előljáróhelyettes és Pláner Gyula előtt jelentkezett Mann Adolf szabómester, aki a leégett ház III. emeletén, 10. szám alatt lakott Ennek az embernek, aki csak isten csodájával menekült meg — az előadása egy rendkivüli fontos dolgot deritett ki, amely a katasztrófa bünügyi vizsgálatnak szenzációs fordulatot ad.

Mann szabómester igy mondja el a vele történteket:

— A katasztrófa előtt otthon voltam nőmmel és egy cselédleányunkkal: Major Erzsivel. Ez hozta először a hirt, hogy tüz van és azt mondta nekem:

— Uram, lemegyek, hogy megnézzem a tüzet, mert még nem láttam Pesten tüzet.

Le is ment, de aztán egy perc mulva visszatért e kiáltással:

— Uram, meneküljünk, nagy a tüz!

Akkor már éreztem a nagy hőségtől, hogy alattunk ég.

— Menjünk asszony! — kiáltottam a feleségemnek és lefutottunk én, a nőm és a cseléd. Nagy nehezen levergődtünk a földszintre rettentő füstben és rettentő hőségben. Tapogatózva mentünk a sötétben (a villanyt eloltották) a kapu felé.

A rolló le volt eresztve! A rollót az áruház alkalmazottai közül valaki eresztette le, amikor látták, hogy az égő kapu mellett levő idegen emberek a mentés ürügye alatt fosztogatnak. Leeresztették a rollót, hogy az árut megmentsék, de arra nem gondoltak, hogy arra kell megmenekülni a házban lakóknak.

Utánunk többen jöttek le, hogy a kapun át meneküljenek, de a leeresztett rollót látva visszatértek, hogy a tüzben pusztuljanak. — Ott volt köztük, amint Major Erzsi cselédlányom megismerte, Goldbergerék cselédje, akit asszonya valószinüleg azért küldött le, hogy megtudja, lehet e menekülni. A leeresztett rollót látva, ő is visszatért.

De én maradtam. Azt mondtam nőmnek, hogy:

— Erre kell menekülnünk másfelé nem lehet!

A forróság már oly óriási volt, hogy majd megsültünk. Ekkor kétségbeesésemben egy dorongot emeltem fel és döngetni kezdtem a rollót.

Ott kinn erélyes hang hallatszott:

— Fel a rollóval!

Bockelberg felügyelő hangja volt, aki hallotta a dörömbölést.

A rollót látni nem lehetett volna, mert az óriási füst egészen eltakarta.

A rolló tüzes volt. Amikor hozzányultam, me égette a kezemet.

Még két három perc és gutaütés ért volna bennünket.

Borzasztó volt. Torkom kiszáradt, hangom nem volt. Szemeim előtt tüzalakok ugráltak. Éreztem, hogy nem birom ki tovább.

Nőmet megragadva akartam mondani, hogy végünk van, bucsuzzunk el, de nem tudtam szólni.

Ekkor a rolló egyet recsesent és fél méternyire felszökkent.

Bockelberg felügyelő és két rendőr egy ruddal emelték fel.

Ekkor összeszedtük minden erőnket és nem várva, mig a rollót egészen felhuzzák, kibujtunk négykézláb az utcára.

Egy hatalmas vizsugár, a melyet egy tüzoltó véletlenül ránk lövelt a vizcsővel és a mitől csupa viz lettünk, magunkhoz téritett.

Támolyogva értünk ki az utcára és elszaladtunk a Berzsényi-utcában levő rokonainkhoz.

Egy könyv volt a karom alatt, azt hittem a főkönyvem és a mikor megnéztem egy szövetminta kollekciós könyv volt.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK!

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyed évre	6 „
Egy h napra	2 „

Mutatvány számot kivánatra 8 napig ingyen küldünk.

„Ujság“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Kolozsvárt, Egyetem-utca.

UJDONSÁGOK.

Szezon.

Kolozsvár, augusztus 30.

Jelentem, tisztelt ideálom,
Hogy ime, itt az alkalom,
Nyithatja már a zöld zsaluját
Kinézhet már az ablakon.
Jelentem, csalfa ideálom,
A rózsás nyárnak vége már
S ha szeptember jő, rendszerint hát
A kánikula is lejár,
Lejár, biz isten, hogy lejár.

Kánikula, az isten áldjon!
Meleg barátom, Ég veled!
Szavamra, nincs egy árva lélek,
Ki visszasirna tégedet.
Mihelyt te szépen utrakeltél,
A korzó képe fölvidul
S majd megjelen a láthatáron
Sok édes asszony s ifju ur,
Sok édes asszony s ifju ur.

A nyaralásról visszatér majd
Mamácska és sok szende lány....
Ah, egy se jő tán vőlegénynyel,
De tört reménnyel mind a hány.
Most azután másféleképen
Keresnek ujra férjet ők....
Csodások, óriások ebben
Azok az árva, gyönge nők,
Azok a gyáva, gyönge nők!

Valóban, útrakél a nyár is.
Valóban, minden arra int.
Az apróbb és nagyobb diákok,
Megjönnek ők is, sorra, mind.
És kél a mottó: most mulassunk,
Mig futja, ej no, rajta hát!
S a lumpolászat tudományát
Fenékig iszsza sok diák,
Sok kávéházas, víg diák.

S mely eddig olyan szörnyü néma,
Magános, csüggedt, bús vala:
A komor éjre földerül majd
A Mummok fényes hajnala.
Pár nap csupán és annyi lész n
A rémes — vészes — kényes ügy,
(Hogy egy kiváló rímmel éljek!)
Miként az almafán a rügy,
Mikép sok almafán a rügy.

Ez lesz a képe a szezonnak!
Bizony nem épen érdekes..
És versbe szedni, szedte-vette,
Már abszolút nem érdemes.
De hajh, fölötte izgat engem,
Hogy augusztusnak vége már
S ha szeptember jő, kérem, akkor
A kánikula is lejár,
— Meg egy kis váltóm is lejár. **Arthur.**

—

Egy hü mameluk jegyzetei a fehér lapra.

Másolja: **Quis.**

XIV.

Kolozsvár, aug. 30.

Megtörténtek a kihallgatások. Hogy mi történt azokon, nem tudni. Lehet, hogy nagyon sokat, lehet semmit jelentő formaság az egész. Megmondom, mi az én véleményem. Az, hogy illetékteleneket hallgattak ki a budai várban. Illetékteleneket? Igen. Mert egy akármiféle törvényjavaslat, vagy egy közönséges válság megfontolásakor helyes lehet egy néhány nagyfejü v. b. t.t. urnak a kihallgatása.

De a mostani válságban? Jaj, ilyen még nem volt. Azok a nemzeti engedmények olyanok, a melyek lángba boritják a könnyen hevülő magyar sziveket. És ilyenkor megszünik mind az a hatás, a mit a husosfazék, a pártkötelék, a fegyelem reánk gyakorol.

Ez nem közönséges parlamenti szavazás, a melynél leszurják a köteles voksot. Ma ott vagyunk az ellenzék harca s az ország mozgalma következtében, hogy mindnyájan birunk önálló véleménynyel. Ezért aztán igérhet, alkudhat Appponyi, meg Lukács, Wekerle és Darányi stb. stb. akármiképen, kérdés vállaljuk-e mi, a párt, a tömeg, a többség. A válság kulcsa a mi zsebünkben van. Napoleon közlegényeinek bornyuiban állitólag ott voltak a marsallbotok. A mi zsebünkben nem állitólag, hanem valósággal benne van a kibonlakozás gombolyagja, a válság kulcsa s a jó ég tudná még mi minden egyéb. Mi ugy állunk, hogy a kimagasló vezérek a forrongó közhangulatban egyszerü közlegények lettek; generálisok, a kiknek nincsen hadseregük. Olyanok, mint a Humbertné vasszekrénye Kivül rájuk van irva 100 millió, — belül egy ólompityke szerénykedik.

A mi vezéreink is oda mutatnak a budai várból a Lloyd klubba, ott az ő seregük s — ott nincs az ő seregük, csak a kongó üresség van, a melybe szépen belepottyannak miniszterelnöki ambicióikkal együtt. Hjah, ma nemcsak a királyi palota, de a svabadelvü klub parkettje is nagyon sikos....

Mi közlegények pedig, bűszkén járunk fel s alá, mint választáskor a pénzen megveendő voksok. Mindegyikünk azt mondja, — mi tőlünk függ minden....— Teremtucsese, szép dolog ez a nemzeti harc, — a mely nem tévesztendő össze azzal az intrikus drámai előadással, a melyet a nemzeti párt, az aulikus kasziuó, meg az agrárius segédcsapatok játszanak végig. Egyszer csak azon vettük észre magunkat, hogy valami soha nem érzett friss levegő, tele aromával, éltető ózonnal csapott be az ablakainkon. A hajlongó hátnak kiegyenesedett, az igen és az éljen a torkunkon akadt. A gonosz nyelvek szerint a vén Deák-szobor is hátrafordult, érezvén a friss ájert, — holott erre a legöregebb leltári mamelukok sem emlékeznek, hogy valaha még megtörtént volna....Mi ez? kérdezgettük. Ez a nemzeti közvélemény, a szabadság levegője....Honnan jő, hová megyen? Debreczenből—Budára, Budáról Bécsbe.. :Az öreg Podmaniczky Frigyes megsimogatta a kopasz tarkóját, — őt is megcsapta az a bizonyos friss levegő, majd azt hitte, ismét 1848-ban van s ő honvéd.... Meg is rázkódott. Hess, emlékezet, — fátyolt a multakra!

Nos, tehát tagadhatatlanul lelkesülünk a nemzeti engédményekért, akár tetszik, akár nem, ha hiszik, ha nem. Persze a kamarilla, meg a vitéz generalstab dühöng, fenyegetődzik....De a nemzeti harc folyik, — szuronyt szegezz és előre..! És, annyi szent, hogy a szurony már oda van szegezve a mellüknek. Nem előirás szerint, nem parancsszóra, — de hiszen épen ebben van a baj. Szent Kleojás, mi lesz október elsején! Ha addig lesz elég nemzeti engedmény, semmi baj se lesz. Nemcsak az obsitos bakák, de az egész nemzet készséggel huzná a bornyut az év végéig, — én is szivesen nézném, — ha aztán lenne magyar hadsereg. De ha nem lesznek!? Az egész nemzet talpon lesz, de....ments meg uram a gondolatától is, — azért, mert azt hiszi, hogy Kossuth Lajos azt izente....

A mi a konventikulumainkat illetti, szeretném, ha ez a kérdés lekerülne a napirendről. Ha szint vallunk, — nem lehetünk *kétszinüek*. Ha nem vallunk, — lesz konventikulum a választókerületeinkben s azzal szervusz mandátum! Azt is a szemünkre vetik, hogy a korona azt mondta, miért nem szóltunk nemzeti engedményekről 36 évig? Miért nem? Mert betörték volna ezért a fejünket s a többség szétfoszlott volna. Aztán meg, — épen ez volt a mi uralmon maradásunk titka, hogy Bécs nótáját fujtuk s a táncát jártuk. De ez már tovább nem lehet: megtáncoltatna érette a magyar nemzet!

—

— (**Személyi hir.**) Dr. Papp József lapunk főszerkesztője, a tegnapi napon Szamosujvárra utazott, hogy az „Iparos kör“ által ma tartandó Rákóczi-ünnepélyen — a kör felkérésére — ünnepi beszéddel közreműködjön.

— (**Az E. G. E. kiállitása.**) A jövő szeptember hónap 5—8. napjain lesz az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezett

---

Kezet fogtak.

A költő tovább haladt. Álmodozva baktatott a villák között és egyszer csak bosszusan csettintett a nyelvével:

— Tyüh! Bolondot csináltam! Annak a kövér leánynak mondtam el ezeket! Ejnye, hogy eshetett neki! És még azt mondják, hogy szerelmes belém, a szegény.... Mit csináljak? Megtörtént.... Furcsa! A verseim után nem mondhattam mást! Nem jöhetek önmagammal ellentétbe és nem engedhetem, hogy a muzsám a szemembe kacagjon! Holnap egy piroskép leányzóról irok egy verset és a Liza megbocsájtja vétkemet....

És mig ő zsebredugott kezével lehaladt a nyaraló-kertek becsukott ajtai előtt és a blammázson bosszankodva mosolygott, Liza becsukta az ablakot.

Világért sem állott a tükör elé, és gyülölet fogta el, mikor vetkőzés közben megérintette ruganyos husát.

Az ágyába bujt és fejét karjára hajtva sóhajtozott:

— Hiába....én nem lehetek soha az álomképe.... Neki nem kell szin és élet, csak vértelen homály.... Ha sápadt tudnék lenni....Édes jó Istenem!

...Marechal-Niel rózsa, datura virág....

Végighullott a könnye párnáin és elfojtott sirással ült fel imádkozni.

Összetette két kezét és elmormolt fohásza végére odacsatolta szive legforróbb vágyát, esdő könyörgését:

— Adj valami kis betegséget Istenem! Ne nagyot, csak olyat, hogy megfogjak tőle.... Engedd, hogy sápadt legyek.... Én Uram Isten....Ámen....“

— — — — — — — — — —

És álmában ott térdelt előtte sötétszemü költője....és oh csodás álom....ott terjengett karcsu teste körül valami ezüstcsillámos, áttetsző lilasárga homály....

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

kiállitás, mely a már befejezett jelentkezésekből itélve igen sikerült s nagy mérvünek igérkezik. Az állatkiállitásra a kis és nagy gazdák 250 szarvasmarhát, 80 lovat, 150 sertést és 180 juhot jelentettek be. A baromfi kiállitásra mintegy 1000 különféle fajbaromfi van bejegyezve. De igen nagyszabásu lesz a gépek és kettős, valamint négyes fogatok osztálya is. Az ünnepélyes megnyitás 5-én történik. Esténként a kiállitás területének világitását villamos ivlámpák szolgáltatják és a közönség szórakoztatását Csikai Gyuri és Pongrác Lajos zenekara fogja eszközölni. A látogatók a belépő-jegy mellé dijtalanul egy sorsjegyet is kapnak, melylyel az 50 drb. kisorsolandó nyereményre játszanak. A kiállitás a következő gyülésekkel és értekezletekkel lesz egybekötve: 1. Állattenyésztési felügyelők országos értekezlete. 2. A gazdatiszti egyesület választmányi gyülése. 3. Állattenyésztési értekezlet az erdélyi magyar szarvasmarha tenyésztésének fellendítése érdekében. — A kiállitás az erdélyi gazdasági élet fejlődését mutatja be, s ugy a kiállitás, mint az azzal kapcsolatos gyülések oly fontosak a birtokosok, gazdákra nézve, hogy azok teljes számmal való részvétele szükséges.

— (**A fegyelmi választmány ülése.**) E hó 31-én, hétfőn délután 4 órakor tartja ülését a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya Béldi Ákos gróf főispán elnöklete alatt. Egy, a rendőrségi közegek elleni fegyelmi ügy kerül tárgyalás alá.

— (**A közuti vasut átalakitási tervei.**) Most terjesztette be a közgyülés elé a Kolozsvári Közuti Vasut Részvénytársaság, a vasut átalakitási terveit. E tervek szerint a közutit felső vezetékü villamos üzemre alakitaná át. A vasutat egyelőre csak a vasuti állomástól a Ferencz József uton, Wesselényi Miklós-utcán és a Mátyás király-téren keresztül a Deák Ferenc-utcáig épitenék ki. Ezy pár sinje lesz is a két végállomáson a nagy vashidnál és a Ferencz József-uti ev. ref. templomnál lennének a kitérők. A beterjesztett terveket előzetesen a szakbizottságok veszik tárgyalás alá.

— (**Halálozás.**) Özvegy Marossy Farkasné, született Rajka Rozália 82 esztendős korában e hó 27-én Marosvásárhelyt elhalálozott. Az elhunyt matrónát nagykiterjedésü, tekintélyes család siratja. Temetése tegnap délután folyt le óriási részvét mellett, a róm. kath. egyház szertartásai szerint.

— (**A gazdasági kiállitás megnyitása előtt.**) Amit munka, szorgalom és áldozatkészség létrehozhat, az egybe lesz halmozva a kiállitáson, mert a haladó kulturával ez is fejlődvén, reményt az előjelekből bőven merithetünk, hogy az idei gazdasági kiállitásunk jóval nagyobb lesz az eddigieknél. Az egész Erdély hiven van állattenyésztésében képviselve, az erdélyi gazdatársadalom öntevékenységének örömünnepe lesz a kiállitás. Tulajdonképen a gazdatársadalomé itt az érdem, mert résztvételükkel, érdeklődésükkel s áldozatkészségükkel mutatják meg, hogy az erdélyi gazda is tud alkotni önerejéből, s teremteni szépet s jót! Csak ime ismét egy fényes példa, a mi arra vall, hogy haladunk a nyugat müvelt mezőgazdasági kulturája felé. A kiállitásra való előkészületek javában folynak, a munka lázas, odaadó, a remény a sikerhez teljes.

— (**A gépkiállitás.**) Már a kiállitandó gépek szállitása folyamatban van, a szerelők erősen dolgoznak, minden gépgyáros igyekszik, hogy emlékezetessé tegye e pár napot s az erkölcsi diadallal kárpótolja nagy kiadásait, mit a részvétel okoz. Most épül fel egy hatalmas szélmotor, melynek gyárosa este hatalmas ivlámpákkal világitja meg a gépkiállitás egész területét. S már-már itt a nap, melyen minden gép zug, zakatol, sipol, mert a terv szerint a gépek 50 százaléka a rendes üzemben lesz.

— (**Gyülés.**) A magyar orvosok és természetvizsgálók XXXII. vándorgyülésének szórakoztató és kalauzoló bizottsága szept. hó 2-án (szerdán) d. u. 5 órakor, a központi egyetem IV. sz. tantermében (I-ső emelet, bemenet a Farkas utcai főkapun gyülést tart.

— (**Kolozsvári zenekonzervatorium.**) A „Kolozsvári Zene-Conzervatorium“-ban, az 1903—1904-iki tanév szeptember 7-ik napján veszi kezdetét. A beiratások 1-től 7-ig az intézet helyiségében (Királyutca 14. sz.) délelőtt 9—1 óra között történnek. Beiratási dij minden növendéktől 2 korona. Tanszakok: Zongora, hegedü, gordonka, gordon, magánének, összhangzattan, az összhangzattan tanszakban. A zongora, hegedü, cimbalom, gordonka, gordon és magánének tanszak növendékei a 4-ik, illetőleg a 2-ik osztályig a zeneelméletet, az 5-ik osztálytól az összhangzattant meghatározott külön órákban tanulni kötelesek. Az előhaladottabb növendékek hetenként a kamarazenében nyernek oktatást. A tandij tehát vagy féléves részletekben vagy előre havonként — s ez esetben a tanév első és utolsó havára a beiratáskor — fizetendő. A tandijfizetés egész évre kötelező, mely kötelezettség alól irásban beadott kérvényre csak a választmány adhat fölmentvényt. A kik nem a tanév első hónapjában iratkoznak be, a tandijat szeptembertől tartoznak fizetni. Hazai illetőségü szegénysorsu növendékek tandij-elengedésért folyamodhatnak, feltéve, hogy legalább egy tanévig fizető növendékei voltak az intézetnek. Szegénységi bizonyitványnyal ellátott kérvények, a választmányhoz cimezve, legkésőbb szept. hó 15-ikéig az igazgatónak átadandók. Késő bben jelentkezők kérvényei nem fognak figyelembe vétetni.

— (**A képzőmüvészeti kiállitás megnyitása.**) Ma délelőtt 11 órakor lesz az ünnepélyes megnyitása az „Erdélyrészi Szépmüvészeti Társaság“ által, a sétatéri korcsolyapavillonban rendezett kiállitásnak. Öt teremben vannak elhelyezve a kolozsvári és a fővárosi előkelő müvészek, amatőrök müvei. A helyiséget teljesen átalakitották, s pótolták mindazokat a hiányokat is, melyeket a mult évi kiállitásnál tapasztaltak.

Már a bejáratnál feltünik a lépcsőzet izléses földiszitése. Az első teremben Róna, Dankó József, Andrejka és Szeszák Ferenc szobor-müvei vannak elhelyezve. A négy emeleti termet a festőművészek remekei töltik meg. Ács Ferenc, Bosznay, Bruch Hermina, Pap Gábor, Thaly Artal, Thury Gyula és Ujházy Ferenc, képei vannak ottan, melyek mellé Felszegy Jolán és Benelné J. Mária amatőr-képei sorakoznak. Az ötödik ter et a müvészek szent teremnek nevezték el, mert az abban kiállitott képek komoly, vallásos tárgyuak.

Baditz Ottó, Bosznay, Bihary, Háry Gyula, Grünwald, Horthy, Kimnach László, Knopp Imre, Madarász Viktor s több más nagytehetségü müvész küldte be munkáit a tárlatra, mely a hozzáfüzött várakozásnak mindenben megfelel. Reméljük, hogy a közönség is osztja majd e nézetünket és a Szépmüvészeti Társaságot, mely anyagi áldozatot nem kimélve, állitotta össze a kiállitást, elismerésével, — a tárlat minél többszöri és nagyobbszámu látogatásával, — fogja jutalmazni.

— (**Kedvezményes vasuti jegy a kiállitásra.**) Az Erdélyi Gazdasági egyesület mindent elkövetett arra nézve, hogy az erdélyiek a kiállitást megtekinthessék és kérvényt adott be a kereskedelmi miniszterhez, melyben 200 drb. féláru menetjegy váltására szóló igazolvány kiutalását kéri. Jelen igazolványok körülbelül a napokban érkeznek meg és ekkor lesznek az érdekelteknek kiadva.

— (**Beiratkozások.**) A városi millenniumi elemi iskolában s a vele kapcsolatos óvódában és gazdasági ismétlő iskolában az e tanévi beiratkozások szeptember 1., 2., 3. és 4-ik napjain tartatnak meg. Tandij az elemi iskolában egy tanévre 6 korona 30 fillér, az óvodában havonta egy korona. Szegénységi bizonyitványnyal birók tandij kedvezményben, vagy tandij elengedésben részesülnek. A gazdasági ismétlő fiu- és leány iskolában a tanitás teljesen ingyenes. A tanitás szeptember 5-én reggel veszi kezdetét. — *Az ág. hitv. ev. népiskolában* a beiratások szeptember hó 1., 2., és 3-án eszközöltetnek, délelőtt 9—12-ig, dé után 3—5-ig az iskolaépület (Kossuth Lajos-utca 2. szám) igazgatói tantermében, földszint jobbra. Az ujonnan jelentkező növendékek beiratásához a keresztlevél és az ujraoltási bizonyitvány szükséges. — *A Ferencz József-uti kisdedóvódában* a 3—6 éves kisdedek beiratása szeptember 1-én veszi kezdetét és tart, mig a létszám betelik. A beiratáskor a szülőknek személyesen kell megjelenni.

— (**A jó utitárs.**) Tóth Miklós és Vonó István györgyfalvi lakósok ma délután falujokba hazafelé haladtak. Utközben valamin összeszóllalkoztak; veszekedésüket nyomon követte a verekedés. Vonó István aztán egy doronggal ugy ellátta Tóthot, hogy az alig birt bevánszorogni a rendőrséghez, hogy bántalmazója ellen a feljelentést megtegye. Sebeit a mentők kötözték be. — Sérülései sulyosak, de nem életveszélyesek. A tettes ellen az eljárást meginditották.

— (**Lajos napja.**) Fényes Lajos napja volt Magyar-N.-Somboron. Sombory Lajos főrendiházi tag vendégszerető házánál. Igen nagy számban gyültek össze az üdvözlők, hogy szeretetük és mély tiszteletüknek kifejezést adjanak az ünnepelt előtt, ki erre mint a vidék közérdekeinek és közügyeinek fáradhatatlan munkása, gazdag érdemeket szerzett. Igazi magyaros vendégszeretettel fogadták a ház urnője és ura vendégeiket: gazdag vacsora s ezt megelőzőleg mükedvelői előadás emelte az ünnepély fényét, melyet tánc követett a hajnali órákig. Többek között jelen voltak: Radisics Jenő min. tanácsos, iparmüvészeti muzeum igazgatója és családja Budapestről, gróf Kun Sombory Sarolta és leánya, Esküllőről, Gyarmathy Zsigmond kir. tanácsos és családja B. Bunyadról, Hatfaludy Mór és Ferenc Hidalmásról stb. stb.

— (**Királysértő paraszt.**) Tegnap délelőtt itélkezett a kolozsvári kir. törvényszék Hodis Pásk komlósujfalui parasztember felett. Mult év december havában Nosza János gör. kath. lelkészszel valami szénaeladásnál összeveszett és ekkor követte el az inkriminált királysértést. A törvényszék Jeney Aladár vád- és Sipos Aladár dr. védbeszéde után, — tekintetbe véve az enyhitő körülményeket, — vádlottat 21 napi fogházra és 5 kor. pénzbüntetésre itélte. A vádlott az itélet ellen felebbezést jelentett be.

— (**Javitó vizsgálatok.**) Az Erzsébetvárosi állami főgimnáziumban a javitó vizsgálatok augusztus 31-én d. e. 8—12 óráig tartatnak. A beiratások szeptember 1., 2., 3-ik napján délelőttönként 8—12 óráig történnek. A magánvizsgálatok szeptember hó 4. és 5 én folynak le.

— **Több joghallgató uraknak** *az egyetemmel szemben* szépen bútorozott szobák *esetleg egész ellátással* kiadók. Ugyanott egy szép utcai két szobás bútorozott garçon lakás kiadó. Cim a kiadóban.

— **Két iskolás fiut,** vagy leányt teljes ellátásba elfogad egy intelligens uri család. Fellegvári-ut 9.

x **A t. hölgyközönségnek** Csak egyszer, próbaképpen rendeljék meg a csodahatásu valódi angol szépitő szert, ugorkatejet és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszer azonnal eltávolit szeplőt, májfoltot és mindenféle tisztátlanságot az arcról és a bőrt üdévé, fiatallá varázsolja. A párisi és bécsi kiállitásokon aranyéremmel kitüntetve. Ára 2 korona, hozzávaló valódi angol ugorkaszappan 1 korona; ponder 1 korona 20 fillér és korona. Valódi angol minőségben kapható Balassa Kornél gyógyszertárában Temesvár, a hová minden postai rendelés cimzendő. Kapható minden gyógyszertárban.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserüviz* valamenynyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes izénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserüvizet.

— **Az észszerü száj- és fogápolás** tökéletes megoldást nyert azon szerekben, melyeket **Stomatin** gyüjtő néven, egy elsőrendü honi iparvállalat, a **Stomatin-gyár** állit elő. Kiváló szakorvosok nyilatkozata szerint a **Stomatin száj- és fogápoló szerek** a legjobbak, mit eddig e téren produkáltak és ugy hatásuknál, mint tetszetős külalakjánál fogva alkalmasok arra, hogy a két millió koronát felülhaladó behozatalt képező külföldi száj és fogápoló szereket kiszoritsák. **A Stomatin száj- és fogápoló szerek** öt alákban állittatnak elő: fogpor, fogpaszta, fogkrém, szájviz és szájiz (cachon) alakjában, hogy mindenki megleje benne, megszokta alakjában száj- és fogápoló szerét. Az első három fogtisztitásra, az utóbbi kettő száj desinficiálásra szolgál. A fogtisztitóktól a fogak rövid idei használat után tiszták és szép fehérek lesznek és állandóan tisztán tartatnak anélkül, hogy a zománcra káros hatással volnának; a száj-desinficiálók (a szájviz és szájiz) a száj desinficiálására és szagtalanitására szolgálnak. **A Stomatin száj- és fogápoló szereknek** kiválóan kellemes illata és pompás zamatja megkülözhetetlenné teszi e szereket mindenkire nézve, aki csak egyszer megizlelte őket és ezáltal napról-napra szaporitják a rationális száj- és fogápolás hiveit. **Stomatin** kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. (2604. 2—20.)

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvár, vasárnap, 1903. aug. 30-án:

Viola, az alföldi haramia.

Népszinmü 5 felvonásban.

Kezdete fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, hétfőn, 1903. aug. hó 31-ikén:

Lecouvreur Adrienne.

Dráma 5 felvonásban.

SZINHÁZ.

Heti müsor:

Vasárnap: Viola, az alföldi haramia.
Hétfő: Orpheus az alvilágban.
Kedd: Lecouvreur Adrienne.
Szerda: Forgószél kisasszony.
Csütörtök: A hálókocsik ellenőre.
Péntek: Szinházi képtelenségek.
Szombat: A 3 csőrü kacsa.
Vasárnap: A cigány. (Diszelőadás.)

* **Szinházi képtelenségek.** Morländer ur maga se hitte volna, ugy hatvan év előtt, a mikor ezt a Szinházi képtelenséget elkövette, hogy az ő énekes bohózata ily hosszu életü lesz a földön. És még mindig akadtak, a gyéren benépesült szinházban, a kik kacagni tudtak a darab szellemtelen, erőltetett mókáin. Ujat nincs mit mondanunk sem a darabról, sem a szereplőkről. A közönség sokat tapsolta a vándor szintársulat tagjait, Mátrait, Dezsérit, Kassait, Szabó Mariska bájos Terézzét, Garzó csengő, szép énekét, Szegő vendéglőskarrikaturáját. Külön fejezet illeti most is Szentgyörgyi István hamisittatlan magyar tipusát. Ő az egyedüli, ki megmenti a haldokló természetességet a kolozsvári szinpadon. (**b.**)

* **Két reprize** lesz a jövő heti müsornak. Csütörtökön Bissonnak 4 év óta nem adott bohózata, a „Hálókocsik ellenőre“ kerül szinre Megyeri igazgatóval és T. Csige Böskével a főszerepekben. Szombaton pedig Jonás rég pihentetett burleszk operettjét, „A három csőrü kacsát“ mutatják be. Az operettnek szép fülbemászó zenéje van s előadása révén sikerre számit az igazgatóság. „A három csőrü kacsa“ szerepeit Kassai, Mátrai, Dezséri, Bérczi, Vécsei, Hunfi, Váradi, Szabó Mariska és Garzó Adél fogják játszani.

* **San Toy Kolozsvárt.** A mint a fővárosból értesülünk Megyeri Dezső igazgató megszerezte a „San Toy“ cimü operette előadási jogát, mely valószinüleg a téli szezonban kerül szinre.

* **Az előadások kezdete 7 órakor.** Szeptember 1-én, tehát kedden már 7 órakor fogják kezdeni az előadásokat a Nyári Szinházban.

* **Diszelőadás az orsz. orvoskongresszus tiszteletére.** Szeptember 6-án, vasárnap diszelőadás lesz az országos orvoskongresszus tiszteletére, mely alkalommal Szigligeti népszinmüve, „A cigány“ kerül szinre Szentgyörgyivel és Tövölgyi Margittal a főszerepekben.

* **Viola, az alföldi haramia.** Szigeti József népszinmüve kerül szinre ma, Szentgyörgyi, Thury, Szakács, Tompa, Kassai, Dezséri, Mátrai, Mészáros és Tövölgyi Margit lesznek a darab főszereplői.

* **Lecouvreur Adrienne,** Scribe romantikus drámája kedden kerül szinre a cimszerepben Tövölgyi Margittal, ki ezt a kitünő alakitását ezuttal mutatja be nálunk először. Thury, T. Csige B., Szakács, Dezséri, Bérczi, Laczkó Aranka lesznek további szereplő társai.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

A hivő. Kérjük, sziveskedjék *ma* délután három órakor fölkeresni bennünket szerkesztőségünkben.

Táviratok

— *Telefon jelentés.* —

A politikai válság.

Budapest, aug. 29. é. 12 ó.

A politikai válság ügyében a mai nap a csöndesebbek közé tartozott.

A király elutazása.

Ő felsége délután 4 órakor utazott el Bécsbe. A pályaudvaron csupán **Márkus** József főpolgármester és **Rudnay** Béla főkapitány jelentek meg. Ő felsége láthatóan jókedvü volt elutazása alkalmával, amit arra magyaráznak, hogy immár beletörődött abba, hogy a kihallgatott államférfiak előterjesztéseit elfogadja.

A miniszterelnök elutazása.

Khuen-Héderváry holnap reggel utazik Hédervárra, mig hétfőn Bécsben lesz, az angol király fogadtatásán.

Királygyakorlatok, király nélkül.

Beavatott forrásból jelentik, hogy ő Felsége nehéz szivvel mondott le a nagygyakorlatokon való részvételről. Mert most már bizonyos, hogy az aradmegyei nagy gyakorlatokon nem vesz részt ő Felsége. Ezzel a ténynyel ő Felsége is bizonyitékát szolgáltatta annak, hogy a sulyos politikai válság gyors kibontakozását óhajtja.

A szabadelvüpártban.

Ma este kevesen jelentek meg a szabadelvüpártban. Általános az a vélemény, hogy a válság megoldása ő Felsége hazaérkezése után — 2—3 nap alatt — meg fog történni.

Wekerle miniszterelnöksége.

Beavatott helyen biztosra veszik, hogy **Wekerle** fog megbizást kapni a kabinet megalakitására.

Más körökben azonban Apponyi, Darányi és Lukács jelöltségét sem tartják még elejtendőnek.

A megjavult Héderváry.

Politikai körökben nagyon rokonszenvesen tárgyalják gr. Khuen-Hédervárynak a lemondása óta történt szereplését, melynek annál nagyobb fontosságot tulajdonitanak, mert Khuen-Héderváry kijelentette, hogy képviselői mandátumát megtartja és az udvarnál való befolyását a nemzeti érdekek szolgálatára fogja felhasználni.

A politikai szélcsend.

A holnapi napon teljes szélcsend lesz a magyar politikai életben. A képviselők nagy része elutazott a fővárosból és csak a jövő hét közepe táján térnek vissza. Sándor Pál ismeretes inditványa és a képviselőház összehivásának kérdése felett immár napirendre tértek az irányadó politikai körök.

A kiszolgált katonák visszatartása.

Mivel a kibontakozás a jövő hét végére biztosan várható, ennélfogva a három évet kiszolgált katonák visszatartásának kérdése önmagától el fog esni.

Küldöttség a királynál.

Budapest, aug. 29. é. 12 ó.

Ő Felsége visszaérkezése után a Rákóczy-ünnepély nagybizottsága fog tisztelegni a királynál, megkérve ő Felségét, hogy a képviselőház által Rákóczyra vonatkozólag elfogadott javaslatokat mielőbb szentesitse.

Ferencz Ferdinánd az aradi hadgyakorlatokon.

Budapest, aug. 29. é. 12. ó.

Ferencz Ferdinánd trónörökös szeptember hó 2-án Temes-Ujfaluba utazik, hogy ő Felségét a 7. és 12-ik hadtest gyakorlatain képviselje.

Gróf Khuen-Héderváry a királynál.

Budapest, aug. 29. é. 12 ó.

A király ma délelőtt gróf Khuen-Hédervárytt hosszabb kihallgatáson fogadta.

A hadügyminiszter, mint örökös.

Budapest, aug. 29. é. 12 ó.

Grácból jelentik: A napokban elhunyt itt Ruhweger János nevü nagybirtokos, ki több százezer koronára rugó vagyonát a hadügyminiszteriumra hagyományozta.

A párisi áruház égése.

Budapest, aug. 29. é. 12 ó.

A leégett párisi áruház állványait már egész a negyedik emeletig felállitották, ugy, hogy holnap már lehetséges lesz a romok teljes átkutatása.

Az utcai közlekedést is immár megnyitották.

A Rókus-kórházban ápolt sérültek mind immár jobban vannak.

Baleset a hajsütésnél.

Budapest, aug. 29. é. 12. ó.

Révi József kultuszminiszteri titkár ifju nejével Visegrádon nyaral. A fiatal asszony tegnap fésülködését végezte, miközben a hajsütő lámpácska felrobbant és sulyos sérüléseket ejtett a fiatal asszony arcán, kit ma beszállitottak Budapestre a Herzl szanatóriumba.

Felelős szerkesztő:
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Főnyeremény 180.000 kor.!

Huzás már okt. 1-én.

Nem részlet-ív!

4%-os Tisza-szegedi nyeremény kölcsön — megszerezhető legcélszerübben — **minden tul fizetés nélkül — a hivatalos napi árfolyamon letét jegy (nem részlet ív!)** ellenében, **csekély 30 korona** foglaló lefizetése mellett.

A **vételár hátrálék** megfizetése a vevő által **tetszés szerinti részletekben, a legolcsóbb kamattétel** alkalmazása mellett történik.

Alkalom nyilik ily módon, **bármilyen a budapesti és bécsi tőzsdén jegyzett sorsjegy játék jogát olcsón megszerezni és meghatározott időhöz nem kötött lefizetésekkel eredeti sorsjegyek birtokába jutni.**

A letétjegy átvételétől kezdve minden nyeremény, kamatozó sorsjegyeknél a kamat szelvény is kizárólagosan a vevőt illetti.

A 3%-os magyar jelzálog hitelbank nyeremény kötvényeit ily módon **20 korona** foglaló mellett **a hivatalos napi árfolyamon** adjuk.

Nem részlet-ív!

Az erdélyi bank és takp.

r. t. váltó üzlete.

Ki eladó házát gyorsan eladni, . . . vagy . . . **kiadó lakását** gyorsan kiadni akarja, forduljon a házak adás-vétel és bérbeadás nyilvántartási vállalathoz, hol ugy vételre, mint bérbevenni lakáskeresők leggyorsabban jutnak kedvező eredményre. Értekezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-utca 16. szám. 12—60
2618.

Legolcsóbb

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, bérházakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézek.

Kölcsönöket szerzek katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek, hivatalnokoknak 5—10 évi kis részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb diszkréció biztositatik. — **Friedmann Sámuel** (Belkirály-utca 16. sz.) Értekezni: d. u. 3—5 óráig. 2631 10-60

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Már megérkeztek a közelgő őszi és téli idény összes UJDONSAGAI

— óriási választékban: —

a legmodernebb cylinder
a legchicsebb keménykalap,
a legügyesebb puhakalap,
a legszebb vadászkalap,
a legkedvesebb gyermekkalap,
a legcsinosabb fiusapka,
a legjobb télisapka,
a legfinomabb nyakkendő,
a legszebb ing,
a legczélszerübb esőtartó,
a legtartósabb kesztyü,
a legdivatosabb gallér és kézelő,
és sok más uri divatczikk.

Nálam vett cylindereket ingyen vasalok!

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök.

Legolcsóbb árak!
Látogatásokat szivesen veszek!
Vételkényszer nincs!

STRASSER LAJOS
Erdély legnagyobb speciális kalapraktára
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

A 12-ik tüzérezred és az 51-ik gyalog ezred szabója!

2664 3—*

Egyéves önkéntes és tartalékos tiszt urak figyelmébe!

Elegáns, sickesen álló egyenruhák ugy mint teljes felszerelések legjobban eszközölhetők

Sebesta J.
Kolozsvárt, Wesselényi M.-utcza
(Hintz-patika mellett)

Saját személyes vezetése alatt rég fennálló egyen-ruházati szabó üzletében.

Szabályszerü, szintartó szövetek rendkivüli nagy választékban!

Kalapujdonságok! Fehérnemüek!

BITTÓ REZSŐ
KOLOZSVÁR
MÁTYÁS KIR.-TÉR 12.

2461 71—100

Ajánlja az őszi évadra megérkezett
Férfi divat ujdonságait!

Nyakkendő különlegességek!

Czipő- és sport-czikkek!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Valódi Erdélyi hegyaljai
Tisztán kezelt borok!

2514 21—*

A borfogyasztó közönséget, kirándulókat, mulatság rendező bizottságokat tisztelettel értesitem, hogy kedvező bevásárlások folytán beszerzett, ugy mint *saját termésü valódi hazai borok*, Erdélynek leghiresebb borvidékeiről, mely borok szakértők által rég egy rangban a hires Tokajival osztályozva vannak, a legmesszebbmenő felelősség és *legelőnyösebb árak mellett*, a következőképen eladásra bocsátom.

Zárt palaczkokban literenként:		Zárt 7 deciliteres palaczkokban:	
Erdélyi hegyaljai krakkói asztali bor I. oszt.	— K 84 f	Erdélyi hegyaljai som	— K 90 f
„ „ „ „ „ II. „	— K 72 f	„ „ risling . . .	— K 90 f
„ „ „ „ „ III. „	— K 60 f	„ „ muskotály . .	1 K 20 f
„ „ „ pecsenye bor . . .	1 K 10 f	Valódi egri bikavér	1 K 20 f
		„ „ piros bor, literenként	— K 84 f

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve! Ezen árak bárhova hazaszállitva készpénzfizetés mellett értendők. — Üvegek 15 napra kölcsönkép adatnak.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállittatik!

⊙ Ismét eladók kedvezményben részesülnek! ⊙

Borüzletem szolidságáról személyes meggyőződését kérve, maradtam tisztelettel

Ötvös Dánielné,
KOLOZSVÁRT, Óvár, Bocskay-utcza I. szám,
(Mátyás király születési háza szomszédságában)

Telefonszám 511.

Braun Mihály hangszerkészitő KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u 18.

2633 26—*

Nagy raktár az összes hangszerekben. Nagy javitómühely. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mézédes csemege szőllőt, legnemesebb fajokat, 5 klgos kosarakban 3 koronáért szállit. Óriási nagyságu barackot posta kosárral Mézédes! nyolc koronáért — bérmentve. Kopasz József, csemege-üzlet, Szeged.

Mátyás király tér. Gróf Rhédey palota.

Schuster Emil
Norinbergi, diszmü, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruraktára Kolozsvárt.

Telefonszám: 185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Amerikai **Grammophon** Társaság hangosan **beszélő-, zenélő-** és **szavaló-gépjeit,** eredeti gyári árakon 105, 150—200 koronáig; ugyszintén az ezekhez megfelelő **lapokból** állandó nagy raktár magyar, német, angol, franczia, olasz kiadásokban. **Grammophonokat megfelelő** referentiák mellett **havi részlettörlesztés** mellett is **árusitok eredeti gyári árakban.**

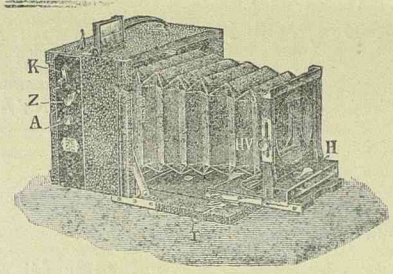

Fényképészeti kellékekben: Kézi, állványos és Kodak zsebkamrákból filmek, üveglemezek a leghiresebb gyárakból, másolópapirok, levelezőlapok és vegyszerekből, szóval minden megkivánható kellékeket eredeti gyári árak mellett.

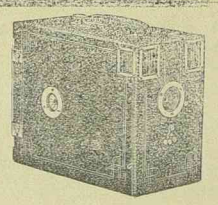

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn Suhl. H. Pieper és Neuman Freres belgiumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereikből bármilyen Caliberben 38 kororonától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltényhüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztitó kellékek stb., vadászczipők, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vizhatlan loden és teveszőrkabátok, felöltők és gallérok, valódi dániai mosható iramszarvasbőrkabátok, szőrmével bélelve és béleletlenül, bőrsapkák és sisakok.

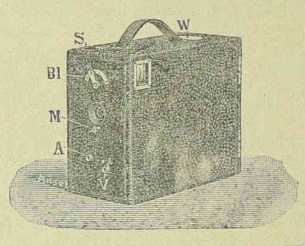

2 13 36—*

Schuster Emil.

Üzletmegnyitás!

Női és férfi fehérnemüek. Divatos női szines, fekete ruhaszövetek. Mosó kartonok, Zephirek, vásznak és Béllés kellékekből. Ujonnan berendezett divatüzletét megnyitotta.

Osztián Józsefné
Kolozsvárt
Kossuth Lajos-utca 6. sz. alatt.

Nagy választék divatos női mosó- és szövet-blousok, alsószoknyák, kötények és ooo fűzőkben. ooo Dus raktár női- és gyermek harisnyákban. Mindezek a legolcsóbb árak mellett — beszerezhetők. —

Üzletmegnyitás!

2653 2—4

A világ legtökéletesebb
Beszélő gépe!

2658 24—*

Világhirü Maseagni Record Comp. grammophonjait és fonographjait csekély havi részletekre szállitjuk. Havi részlet 4 koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Erdélyrészi főképviselet: —

„KORVIN MÁTYÁS“
Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság
Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21.

Hangszer osztály. — A gépek ugyanott megtekinthetők.

Lakatos Józsefné
Korona Áruháza
Kolozsvárt,
Deák Ferenc-utca 13. sz.

Ajánlom az iskolai szezonra dús raktáromat: u. m. iskola-táskák, toll-tartók, tin ta tartok, rajz-eszközök és könyvszijakat.

ooo Valamint ooo

Honi cikkekben:

Játékok, szappanok, üveg áruk, bőröndök és több elő nem sorolható ooooo tárgyakat. ooooo

SÁRGA KRISTÓF
FEHÉRNEMÜ, VÁSZON ÉS SZŐNYEG RAKTÁRÁBAN
KOLOZSVÁRT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM ALATT.

2550 Legolcsóbb árban és legnagyobb választékban kaphatók: 71—104

Kész férfi-, női-, fiu- és leányka fehérnemüek minden nagyság és minőségben.

Továbbá kész mátrácz, paplanok, párnák, ezekhez ágyhuzatok minden kivitelben.

Elvállal kiházasitási vagy magánszükségre kivánt mindenféle fehérnemüek pontos elkészitését, kitünő szabás és jó összeállitásra legnagyobb figyelem fordittatik.

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum könyvnyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca